

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Tdo/48/2019
Identifikačné číslo spisu: 4618010066
Dátum vydania rozhodnutia: 12.08.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Peter Paluda
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:4618010066.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Paludu a sudcov JUDr. Františka Moznera a JUDr. Martina Piovartsyho v trestnej veci obvineného V. W. pre zločin porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, ods. 2 písm. b), ods. 3 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. e) Trestného zákona, na neverejnom zasadnutí konanom dňa 12. augusta 2019 v Bratislave, o dovolaní obvineného V. W. proti rozsudku Okresného súdu Topoľčany zo 4. apríla 2018, sp. zn. 1T/14/2018, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. d) Trestného poriadku dovolanie obvineného V. W. sa odmieta.

Odôvodnenie

I.
Konanie predchádzajúce dovolaniu

Rozsudkom Okresného súdu Topoľčany (ďalej aj „okresný súd“) zo dňa 4. apríla 2018, sp. zn. 1T/14/2018, bol obvinený V. W. uznaný za vinného zo zločinu porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, ods. 2 písm. b), ods. 3 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. e) Trestného zákona, na tom skutkovom základe, že

dňa 29. novembra 2017 v čase asi o 14.15 hod. v C. na ulici K. XXXX/XX prišiel k rodinnému domu, v ktorom býva PhDr. P. K., nar. XX. V. XXXX, a jeho manželka A. K., nar. X. júla XXXX, pričom po tom, ako manželia odišli do parku, neoprávnene preliezol oplotenie tohto domu o výške 160 cm, vstúpil na pozemok, kde prešiel k zadnej časti domu a cez neuzamknuté dvere vošiel do vnútra domu, odkiaľ z chodby vzal na komode položenú koženú príručnú tašku čiernej farby spolu s obsahom: malou baterkou, slúchadlami od mobilu zn. NOKIA, tiketmi zo Športky, Lotto, Keno10, klub Keno, Euromilióny a finančnú hotovosť vo výške 60,- eur, potom však poškodený P. K. obvineného vyrušil a ten ho následne sotil a poškodený tak spadol na zem a na to obvinený ušiel s uvedenými vecami na neznáme miesto, čím poškodenému PhDr. P. K., nar. XX. V. XXXX, bytom C., K. XXXX/XX, zranenie nespôsobil a spôsobil mu škodu vo výške 150,- eur a poškodenej A. K., nar. X. Q. XXXX, bytom C.,

K. XXXX/XX, nespôsobil žiadnu materiálnu škodu, pričom bol rozsudkom Okresného súdu Topoľčany z 15. januára 2014, sp. zn. 1T/167/2007, právoplatným 31. januára 2014, odsúdený za zločin lúpeže formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona k § 188 ods. 1, ods. 2 písm. d) Trestného zákona a iné.

Za to mu okresný súd podľa § 194 ods. 3 Trestného zákona, za zistenej poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. l) Trestného zákona a zistenej prit'azujúcej okolnosti podľa § 37 písm. m) Trestného zákona, postupom podľa § 38 ods. 2, ods. 5 Trestného zákona, uložil trest odňatia slobody vo výmere 6 (šesť) rokov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona súd obvineného na výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

II.

D o v o l a n i e

a vyjadrenie k nemu

Proti citovanému rozsudku Okresného súdu Topoľčany podal dňa 2. júla 2019 obvinený V. W. dovolanie prostredníctvom ustanovenej obhajkyne JUDr. Kristíny Gerovej, z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. c), písm. h) Trestného poriadku.

V podanom dovolaní obvinený uviedol, že je síce pravdou, že proti rozsudku okresného súdu nepodal odvolanie, avšak v tejto skutočnosti vidí hlavné porušenie svojho práva na obhajobu. Obvinený nebol spokojný s uloženým trestom a v prvostupňovom konaní sa ohradil, že trest, ktorý mu bol uložený, považuje za neprimerane prísny. Jeho v tom čase ustanovený obhajca ho však po vynesení rozsudku ubezpečoval, že trest bol uložený správne a že v prípade odvolania môže obvinený na odvolacom súde skončiť ešte horšie. Obvinený sa bál toho, že by sa niečo také mohlo naozaj stať a z tohto dôvodu, na základe odporúčania svojho obhajcu, odvolanie nepodal. Až teraz však vidí, že to bola veľká chyba a odkedy sa nachádza vo výkone trestu odňatia slobody, snaží sa túto chybu napraviť podávaním mimoriadnych opravných prostriedkov.

Uložený trest považuje obvinený za neprimerane prísny a uložený nezákonne, najmä z toho dôvodu, že v jeho prípade bolo nezákonne použité ustanovenie § 38 ods. 5 Trestného zákona, teda bola mu zvýšená dolná hranica trestnej sadzby o jednu polovicu z dôvodu, že opätovne spáchal zločin. Je pravdou, že si odpykával trest odňatia slobody vo výmere 10 rokov za zločin lúpeže, avšak táto trestná vec bola riešená ešte v roku 2005. V roku 2013 si v danej trestnej veci podal návrh na obnovu konania, na základe čoho mu bol trest dokonca zmiernený, tento trest obvinený vykonal a z výkonu trestu bol prepustený 4. apríla 2016. Od tej doby sa obvinený snažil viesť riadny život, vyhýbať sa akejkoľvek protispoločenskej činnosti, pričom iného zločinu sa od svojho prepustenia nedopustil. Predmetná trestná činnosť bola taktiež realizovaná len na základe jeho zlého psychického stavu, spôsobeného úmrtím matky a brata. Obvinený v tejto súvislosti priznal, že situáciu psychicky nezvládol a siahol po omamných látkach. Aj uvedený skutok je podľa jeho názoru kvalifikovaný ako zločin len z toho dôvodu, že poškodení sú chránenými osobami, teda osobami vyššieho veku. Obvinený uviedol, že nevedel, do akého domu ide, kto v ňom býva a vôbec nevedel, že svojím „chorým“ konaním sa dopustí nejakého zločinu.

Podľa názoru obvineného okresný súd pri ukladaní trestu neprihliadol na všetky poľahčujúce okolnosti na strane obvineného, konkrétne, že obvinený sa poškodenému ospravedlnil, snažil sa uhradiť spôsobenú škodu zaslaním peňažnej poštovej poukážky, ktorú mu poškodený vrátil späť a taktiež napomáhal orgánom činným v trestnom konaní pri objasňovaní trestnej činnosti. Ak by okresný súd tieto poľahčujúce okolnosti zohľadnil, podľa obvineného by mu neuložil taký trest, aký momentálne vykonáva.

V závere podaného dovolania obvinený uviedol, že si je vedomý toho, že tieto argumenty mal v prvom rade uviesť odvolaciemu súdu, avšak dúfa, že ak už náprava uloženého trestu nie je možná v rámci

odvolania, verí, že sa mu to podarí v rámci dovolania. Z tohto dôvodu obvinený požiadal, aby dovolací súd jeho dovolaniu vyhovel, v zmysle § 386 Trestného poriadku rozsudkom vyslovil porušenie zákona, zrušil napadnuté rozhodnutie a v zmysle § 388 Trestného poriadku po zrušení napadnutého rozhodnutia prikázal prvostupňovému súdu, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

K dovolaniu obvineného sa podaním z 23. júla 2019 vyjadrila námestníčka okresnej prokurátorky Okresnej prokuratúry Topoľčany (ďalej len „prokurátorka“), ktorá vo svojom vyjadrení uviedla, že s poukazom na odôvodnenie dovolania obvineného má za to, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. h) Trestného poriadku. Dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku v predmetnej veci podľa názoru prokurátorky neprichádza do úvahy, pretože použitie tohto ustanovenia je možné najmä v prípadoch porušenia ustanovení o povinnej obhajobe, k čomu však v predmetnej veci nedošlo. Obvinený V. W. bol v súdnom konaní riadne a zákonne poučený za prítomnosti obhajcu, mohol sa s ním radiť a súd mu umožnil plne uplatniť jeho právo na obhajobu.

Ani dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku nie je podľa prokurátorky v predmetnej veci daný, pretože trest, ktorý bol obvinenému uložený rozsudkom Okresného súdu Topoľčany, nebol uložený mimo trestnej sadzby stanovenej Trestným zákonom, nebola prekročená maximálna povolená výmera trestu a uložený trest za predmetný trestný čin Trestný zákon pripúšťa. Okresný súd pri ukladaní trestu v predmetnej veci zohľadnil pohľadujúcu okolnosť podľa § 36 písm. l) Trestného zákona, priťažujúcu okolnosť podľa § 37 písm. m) Trestného zákona a postupom podľa § 38 ods. 2, ods. 5 Trestného zákona uložil obvinenému trest odňatia slobody vo výmere šesť rokov s jeho zaradením na výkon trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia. Okresný súd použil § 38 ods. 5 Trestného zákona z toho dôvodu, že obvinený v tom čase opätovne spáchal zločin, na základe čoho sa dolná hranica trestnej sadzby zvýšila o polovicu na päť rokov a šesť mesiacov až osem rokov. Obvinenému tak bol podľa prokurátorky uložený trest na dolnej hranici takto zvýšenej trestnej sadzby, teda vo výmere, ktorú Trestný zákon pripúšťa. Skutočnosť, že odsúdený vykonal trest za predchádzajúci spáchaný zločin, resp. že bol z výkonu trestu odňatia slobody podmienčne prepustený, nemá vplyv na postup podľa § 38 ods. 5 Trestného zákona.

Na základe uvedeného prokurátorka navrhla, aby dovolací súd dovolanie obvineného podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol.

K dovolaniu obvineného sa vyjadrili aj poškodení PhDr. P. K. a A. K. písomným podaním z 26. júla 2019, v ktorom uviedli, že nové rozhodnutie v prípade dovolania obvineného V. W. je jednoznačne na úvahe súdu, avšak po dôkladnej úvahe dospeli obaja k stanovisku, že požiadavka obvineného je neúprimná a falošná. Z tohto dôvodu požiadali súd, aby v prípade nového rozhodnutia uložil obvinenému zákaz priblíženia sa k ich osobám na vzdialenosť menšiu ako 50 m.

Spis spolu s podaným dovolaním bol Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky predložený 8. augusta 2019.

III.

Konanie pred dovolacím súdom

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní skúmal procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané v zákonnej lehote a na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 1, ods. 3 Trestného poriadku), oprávnenou osobou [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. c), písm. h) Trestného poriadku. Súčasne však zistil, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, pretože nebola splnená podmienka dovolania podľa § 372 ods. 1, veta prvá Trestného poriadku.

Podľa § 372 ods. 1 Trestného poriadku oprávnené osoby okrem ministra spravodlivosti môžu podať

dovolanie len vtedy, ak využili svoje zákonné právo podať riadny opravný prostriedok a o ňom bolo rozhodnuté. Obvinený a osoby uvedené v § 369 ods. 5 môžu podať dovolanie aj vtedy, ak riadny opravný prostriedok podal prokurátor alebo poškodený a odvolací súd rozhodol v neprospech obvineného. Generálny prokurátor môže podať dovolanie aj vtedy, ak riadny opravný prostriedok podal obvinený a odvolací súd rozhodol v jeho prospech.

Z uvedeného ustanovenia vyplýva, že jednou z podmienok dovolania, ktorú musia oprávnené osoby (okrem ministra spravodlivosti) splniť, je využitie ich zákonného práva na podanie riadneho opravného prostriedku (s výnimkami uvedenými v druhej a tretej vete tohto ustanovenia). Nesplnenie tejto podmienky je neodstrániteľnou vadou dovolania, ktorá má za následok odmietnutie dovolania podľa § 382 písm. d) Trestného poriadku.

Z predloženého spisového materiálu vzťahujúceho sa k predmetnej veci vyplýva, že obvinený V. W. sa osobne zúčastnil hlavného pojednávania konaného dňa 4. apríla 2018, na ktorom bol vyhlásený odsudzujúci rozsudok. Na tomto hlavnom pojednávaní obvinený urobil vyhlásenie podľa § 257 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, že nepopiera spáchanie skutku uvedeného v obžalobe, ktoré po kladnom zodpovedaní otázok uvedených v § 333 ods. 3 písm. c), d), e), g), h) Trestného poriadku okresný súd prijal (č.l. 191 spisu). Vo vzťahu k výroku o vine tak obvinený v zmysle § 257 ods. 5 Trestného poriadku nie je osobou oprávnenou na podanie odvolania ani dovolania (vo vzťahu k výroku o vine je v tomto prípade jedinou oprávnenou osobou na podanie dovolania minister spravodlivosti, aj to len s možnosťou uplatnenia dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku; porovnaj uznesenie najvyššieho súdu zo 14. apríla 2016, sp. zn. 6 Tdo 3/2016, uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 12, roč. 2017).

Vo vzťahu k výroku o treste (ktorého nezákonné uloženie a neprimeranú výšku obvinený v podanom dovolaní namieta) však obvinený mal možnosť podať odvolanie proti rozsudku okresného súdu. Po vyhlásení rozsudku na hlavnom pojednávaní 4. apríla 2018 a po poučení o možnosti podať opravný prostriedok obvinený po porade s obhajcom uviedol, že sa nevyjadruje, ponecháva si lehotu (č.l. 195 spisu). Odvolanie proti uvedenému rozsudku však obvinený ani jeho obhajca v zákonom stanovenej lehote nepodali a z tohto dôvodu rozsudok Okresného súdu Topoľčany zo 4. apríla 2018 nadobudol právoplatnosť 20. apríla 2018.

Z uvedeného je zřejmé, že obvinený pred podaním dovolania nesplnil jednu z podmienok na jeho podanie, uvedenú v § 372 ods. 1, veta prvá Trestného poriadku - nevyužil svoje právo podať proti výroku o treste rozsudku okresného súdu riadny opravný prostriedok. Keďže ide o vadu neodstrániteľnú, ktorú by nebolo možné napraviť ani po výzve podľa § 379 ods. 1 Trestného poriadku, dovolaciemu súdu neostávalo iné, než na neverejnom zasadnutí, bez meritórneho preskúmania veci, dovolanie obvineného V. W. podľa § 382 písm. d) Trestného poriadku odmietnuť.

Nad rámec uvedeného neuniklo pozornosti najvyššieho súdu, že právna kvalifikácia konania obvineného mala okrem zločinu porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, ods. 2 písm. b), ods. 3 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. e) Trestného zákona zahŕňať aj prečin krádeže podľa § 212 Trestného zákona účinného do 1. augusta 2019. Skutkové podstaty trestných činov krádeže a porušovania domovej slobody ochraňujú odlišné práva, resp. slobody - majú odlišné objekty (domová sloboda, vlastnícke právo) a preto vynechanie skutkovej podstaty krádeže podľa § 212 Trestného zákona je pochybením nevystihujúcim právnu kvalifikáciu skutku tak, ako sa stal.

Toto pochybenie však už nemožno v žiadnom (riadnom ani mimoriadnom) konaní o opravnom prostriedku napraviť.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.